

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

HIROURI de ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukos Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelich Nachf., Anton Oppelich.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII. Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 107.

Brașov, Miercuri 16 (29) Mai.

1901.

Semne de vijelie în Orient.

Se susține scirea, ce s'a lătit încă pe timpul întrevederii monarhilor României și Greciei în Abazia, că Țarul Rusiei a adresat o scrisoare autografă Principelui Ferdinand al Bulgariei, prin care îl invită să-l viziteze la Petersburg în decursul verei acesteia.

S'a interpretat această invitare ca un răspuns la întrevedere din Abbazia. În urmă însă din părerile, ce și-le-au dat diarele rusesci și franceze despre această întvedere, s'a putut conchide, că, deși ea n'a fost pusă la cale de Rusia, totuși nu s'a făcut fără scirea ei, ba că, considerând mai ales legăturile familiare apropiate ale familiei regesci din Atena cu familia Țarului, s'a făcut chiar cu consimțământul ei prealabil.

Cu toate acestea chemarea principelui la Petersburg are importanța sa deosebită cu privire la planurile viitoare ale politicii rusesci. Acum ea se confirmă și din partea oficială bulgară, numindu-se chiar și persoana, care a adus scrisoarea Țarului Principelui bulgar și adăugându-se, că o asemenea invitare a trimis Țarul și Regelui Alexandru al Serbiei, de unde erăși se mai combină, că va fi chemat la Petersburg și Principele muntenegrean.

Scirile acestea aduse în legătură cu enunțările contelui Goluchowski în delegațiune, prin cari semnalază nouă pericole îngrijitoare în Orientul european, sunt și ele semne ale timpului ca mai multe altele. Lumea politică își bate capul să aștepte ce anume a voit să dică contele Goluchowski, când a vorbit de „colțul viforos“ în Balcani; înțeles'a el Bulgaria ori Macedonia sau Serbia?

O foiă berlinesă susține, că a înțeles pe Serbia, de unde în urma incidentului din familia regală, care a adus pe tapet cestiunea succesiunii la tronul sârbesc, se așteptă surprinderi de acelea, despre cari a făcut amintire ministru de externe austro-ungar.

În realitate lucrurile în Serbia nu numai, că nu s'au liniștit, în urma constatărilor oficiale despre credința falsă, în care s'a aflat regina Draga, că ar fi în stare binecuvântată der tocmai după-ace a devenit cunoscut cazul și în Serbia, unde mai înainte a fost opriță ori-ce comunicare prin foi, inimicii dinastiei Obrenovic și început să-l exploateze, agitând în favoarea pretendenților și mai ales a lui Karagheorghievici. Acum ei au lătit faima, că nu numai Regina Draga, der și Regele Alexandru au tănuț faptul, convinși fiind, că nu vor avé nici odată copii, nici unul, nici altul. Tot-odată lătesc faima, că în cele din urmă Regele Alexandru totuși va fi silit a abdica dela tron.

Regele Alexandru face tot posibilul de a lăuști populațiunea și de a-și conserva simpatiile ei, der este mare întrebarea, decă-i va succede. Faptul, că a grațiat pe condu-

cătorul țărănesc radical Ranco Taisici, se esplică astfel, că Regele Alexandru simte necesitatea de a câștiga pentru sine masele radicale ale poporului. Taisici însuși nu-i va mai pute deveni periculos, fiind-că este atins de alienați mentală, der cultura puternic radical, pe care se vede constrins a-l menaja ađi, pôte să devină încă periculos dinastiei sale.

C'un cuvânt în Sârbia situațiunea e destul de îngrijitoare și e semnificativ, că Rusia și ambasadorul ei dela Belgrad, ca și când nu s'ar fi petrecut nimic, continuă a susține aceleași relațiuni amicabile de mai înainte cu Curtea sârbescă.

În Bulgaria este ađi liniște, cei drept, der numai la suprafață în cercurile lumii oficiale. În afunđime pasiunile fierb și clocotesc, er adevrenții lui Sarafoff atacă în „Reforma“ lor necontent pe prințul Ferdinand și pe guvern, amenințându-i în tot chipul.

Se anunță, că guvernul bulgar s'a vędut constrins a încheia un compromis, oferind comitetului unele avantaje în schimbul promisiunii, că va sista acțiunea revoluționară și va rupe ori-ce fel de relațiuni cu Sarafoff. Nănașul la acest compromis se fi fost tot agentul diplomatic al Rusiei.

Se mai vorbește și de introducerea de reforme în Macedonia de cătră Turcia, der până acuma Turcii însuși încă nu știu nimic de aceste reforme, ce vor avé să le introducă.

Este der — vorba contelui Goluchowski — destulă materie explozibilă adunată în Peninsula balcanică. E bine și consult decă, ca cei mai de-aprope interesați să fiă cu ochii în patru, căci surprinderile vin pe neașteptate.

Orientul și — „cultura maghiară“.
Trebuie, că mult îi dore capul pe șovinistii din Budapesta de sörtea națiunilor și statelor din Orientul european. Ți de Ți presa lor caută să exploateze ori-ce privilegiu pentru a-se „remarca“ drept „cultivatorii Orientului“ și fiind-că nimeni nu-i ascultă, o dau cu recriminările și cu tot felul de invinuiri la adresa ministeriului de externe din Viena, dicend, că acesta nu face politică prielnică aspirațiunilor maghiarismului în Orient, ba se prefac a fi supărați, că interesele de putere și expansiune a monarhiei sufer infrangeri pe Ți ce merge. Der nusunt dum-nialor șgărești nici în împărțirea de „biuevoitóre“ sfaturi. Sfătuiesc mersu pe Goluchowski cum să se pörte, ca să readucă vremile lui Andrassy, care — dic ei — „a eluat independența statelor balcanice“ și era p'aci să facă „imperiu maghiar“ visat de atâta amar de vreme, der care tot nu mai vine. Austria a slăbit, ea nu mai pôte face politică mare, pôte însă să facă în locul ei Ungaria prin „cultura maghiară“, al cărei stindard tot „Andrassy îl implantase pe culmile Orientului“. Cam așa judecă șovinistii și în judecata lor fac planuri și coniecturi, cari merită să fiă relevate.

„Budapesti Hirlop“, de pildă, publică un fel de interviu c'un „bărbat distins“ maghiar asupra politicii esteriore a monar-

chiei. „Distinsul“ politician i-a descoperit taina, că Austria nu mai pôte progresa cu cultura ei nici spre Germania, nici spre Italia, nici spre Rusia, și decă monarhia vré să nu se osindescă pe vecie la vegetare culturală, ea numai spre Orient pôte să înainteze. Și scii prin ce? Nu prin cultura germană, ci prin „cultura maghiară“. Căci — dic marele politician din Peșta — decă Austro-Ungaria ar voi să pornescă în drum de cucerire spre Orient cu cultura germană, celiică seu polonă, ar trebui să sară peste cultura maghiară. Și înc'odată repetă, că numai prin această cultură pôte monarhia să se fericescă în Orient. Atunci va veni și „imperialismul maghiar“.

Visul e frumos, der pare-ni-se că e visat după o bețiă de idei scălcocate și de aspirațiuni necöpte și contrare firei lucrurilor.

Esposa contelui Goluchowski și Turcii. Am semnalat în nr. premergător, că cercurile politice turcesci sunt mulțumite cu declararea contelui Goluchowski, că Austro-Ungaria nu nisuesce după avantaje teritoriale pe contul altora și că nu pôte admite ueltili în contra ordinei politice în Orient. Mai adaugem, că a plăcut pasagiul privitor la comitetul macedonean și Bulgaria, der Turcii au primit cu rezervă dorința exprimată de Goluchowski, că și Turcia să contribuie la îndreptarea situațiunii prin îmbunătățirea administrației în Macedonia. Cei dela Bosfor se întrăbă, decă nu cum-va acesta este precursorul unei acțiuni a puterilor în acea direcțiune. În declararea ministrului, că înțelegerea diatre Austro-Ungaria și Rusia continuă, der că ea nu pôte să împiedece eventuale surprinderi, cercurile politice otomane vęd o întărire a visunțelor Turciei pentru susținerea ordinei.

La Petersburg. Din Sofia se anunță următoarele: Se confirmă oficial scirea, că colonelul Leontief, atașatul militar rusesc din București, a adus principelui Ferdinand o scrisoare autografă din partea Țarului, în care acesta invită pe principele Ferdinand să facă vara acesta o vizită la Petersburg. O asemenea invitare a trimis Țarul și Regelui Alexandru al Serbiei, și e probabil, că și principele Nichita al Muntenegrului a fost invitat să męrgă la Petersburg. Visitele acestea se pun în legătură cu încheierea unei triple alianțe balcanice.

Cine-i de vină?

Din arhidiocesa de Alba-Iulia, Mai 16 a. c.

Prețiosul organ de publicitate „Gaz. Transilvaniei“ Nr. 95 din 1901 a reproduș în întregime un articol din „Unirea“ intitulat „La cestiunea ajutorului de stat“, în care preoțimeii române greco-catolice i-se face aspră imputare, că nu se interesază de lucruri, cari o privesc de-a dreptul. Autorul articolului din vorbă arată nedreptatea ce o face guvernul cu bauii dați unor preoți uniți în anii din urmă, și spune apoi, că preoțimea n'ar fi în stare a face paș pentru crearea unui fond cu menirea să ajutozeze pe preoții lipsiți, terminând cu semnificativele cuvinte: „Noi — adecă preoții români gr. cat. — nu ne îngrijim nici de sörtea vęduvelor și orfanilor, ci le lăsăm pe ulițe“.

Departa de mine a contesta fiă cât de puțin din cele scrise în despoimentul artical; cunosc pre bine neajunsurile tagmei preoțesci, căci însu-mi fac parte din această tagmă. Fiă-mi permis însă a spune, că motivul nepăsării și apatiei de care este coplesită în timpul din urmă preoțimea noastră, zace nu în preoțime însa-și, precum s'ar päré, ci cu totul alt unde-va.

Odată pusă pe tapet această cestiune, suntem datorți cu toții a ne spune cuvântul, nu încriminându ne reciproc, ci doriud saunarea rēului, care cu adevărat amenință a reduce la nimic puterea de rezistență a clerului român unit, primejdiă, ale cărei urmări abia se pot prevedé. Nu gust de polemă, ci constatarea adevărului m'a îndemnat să scriu acestea.

Dumneđul părinților noștri să ne fericescă de sörtea Rutenilor gr. catolici, der pre-pré ne-am apropiat de prăpastiă. Și rēul e de așa, încât delăturarea lui förte cu anevoie și numai cu o mână de fier se va puté face.

Unde zace rēul?

Nu în preoțimea rurală, ci în forurile intermediare, în protopopime, trebuesce căutat. În următoarele voiți arăta, că așa este.

Preoțimea însăși în scara hierarhică este trépta cea mai de jos și cea mai numărösă, firesce. Nu într'nsa, ci în centru se află motorul principal, care face mișcarea. Der centrul însuși, decă organele intermediare, menite a fi factorul cel mai important în întreg organismul, nu-și cunosc chemarea, va fi impotent. Organele intermediare — protopopii, vicarii — sunt în organismul acesta factorii cei mai importanți. Ei — protopopii, vicarii — sunt puși să țină sémă în jos și să dea sémă în sus. Ei sunt sufletul, activitatea lor este chemată a îndrepta ce e rēu, a apreția ce e bun, a însufleți pe preoții subalterni, a le ridica moralul, a le da mână de ajutor, a se interesa de purtarea lor, a pune la respect pe cei târđii și neregulați, a nu-și uita de cei harnici, a pregăti teren de nobilă emulare între preoții săi, a fi cu un cuvânt ceea-ce se cuvine unui protopop.

Căci preoțimea însași e o corporațiune, care tinde la propria perfecționare și, în legătură cu acesta, la perfecționarea poporului încredințat conducerei ei. Der cine nu știe, că ömeni suntem cu toții și de slăbiciunile ömenesci nu ne putem desbrăca în această lume? Toți suntem preoți, der nu toți într'o formă de destoinici, de zeloși și mai ales și din cauza vitregimei sorții, de care preoțimea română în totdeuna a fost partașă în abundență.

Decă în modul acesta, unicul corect, vom sta să judecăm lucrurile, vom puté prea ușor să ne convingem, că preoțimea pentru toate câte i-se scriu, nu-i vinovată, cel puțin nu în așa mare măsură.

Ai fi prea dureros și estrem de trist, decă s'ar constata, că toți preoții pe de-a-n-tregul sunt apatici, fär' de nici un ideal, fär' de nici o ambițiune nobilă, c'un cuvânt atât de nepăsători de toate. Noi, cari înși-ne ne vedem, ne șcim, și cunöscem prea bine starea lucrului, suntem convinși, că precum pe ori care carieră din lume, așa sunt și pe cariera preoțesöă ömeni activi, dedați a ținé regulă și punctuoși, der aceștia sunt mai puțin. Sunt apoi preoți mai lăsători, puțin pășători în regulă de punctualitate, cari au lipsă de îndemnări, de sprijin, chiar de a fi constrinși. Să ne mirăm öre că așa este? De loc.

Căci pentru aceea sunt puși nemijlocii mai mari — caută să spun din nou, că protopopii, vicarii — să îndemne, să provoace, să siléscă chiar pe cei din urmă; să aștepte, să încurajeze și să țină sémă de cei dintâi, fără considerare că-i sunt pe plac, ori că nu-i sunt neamuri. Er' deocă nici una, nici alta nu se face, cari sunt urmările? Urmările sunt acele pe cari noi le vedem în biserica noastră, acum destul de triste și rele. Cei zeloși și buni se descurăgiază și se fac indiferenți, er' cei mai indolenți devin incorigibili, și de va merge tot așa, toți vor fi un-tot inert și fără de spirit de viață.

Vorbim o seim și ce am esperiat. Cum se și pôte altfel explica faptul, că cei mai harnici și capabili tineri în gimnasiu, în teologie, ajunși în parochii peste cât-va timp se confundă cât nici nu se mai scie, că există pe lume? Numai așa, că n'au nici un teren de dezvoltare, emulare, n'au nici o răsplată fiă cât de bagatelă din partea nimănui, ba pentru spiritual și vederile lor adese-ori sunt chiar luați la ținută și priviți peste umăr. Scim apoi, că: „coruptio optimi, pessima“.

Pentru mai buna înțelegere amintesc ca exemplu oficiile civile. Preturile etc. provocă pe subalterni — notari, primari, medici — îi constringă a-și face datoria, vizitează, scotără, fac rapoarte, er' inspectorii de școli ai statului nu și dau pace din scripțe și rescripțe până ce toate nu sunt arangiate în comune după gustul lor.

Ceea-ce pentru notari etc. este pretura, pentru învățători inspectorii statului, pentru noi preoții sunt protopopii. Ași arăta cine-va bréul roșu printre Români, încă nu-i destul ca să țiecă: „am făcut visitația canonică“. Câți și cari protopopi îndeplinesc toate cele preserise? Nu mai țiec nimic. Escepțiunii vor fi, ca e drept, dér escepțiunii, nimic mai mult.

Preoțimea se întrunesc de regulă în adunări așa numite sinode. Aceste adunări ar trebui să fiă vatra, dela care să ia fiă-oare preot însuflire și putere, ar trebui să fiă teren de nobilă emulațiune, de discuții și clarificare a multor cestiuni pendente și ardătoare — că Dómne, multe mai sunt — dér programele astor-fel de adunări compuse întotdeauna de președinți--cari sunt érăși domni protopopi — sunt atât de sterpe, cât pe unii dintre noi ne cuprinde mirarea, că pentru atari lucruri—puncte din program—suntem siliiți a pierde timp și a face spese de drum.

Dér mi-se va țiece: de ce nu faceți propuneri, modificări, de ce nu lărgiți înși-vé terenul? Pentru curiosul, care mi-ar pune asemenea întrebare, răspund: Și ore nu s'au făcut destule încercări în asemenea înțeles? Și ore nu are, ori-cine e în curent cu lucrurile, cunoscință, că de multe-ori președinții sinodelor preoțesci, din propria autoritate, nebagând în sémă nimic a cassat propuneri, Dumneșu scie din ce motiv? Noi scim și asemenea lucruri și la cas de lipsă le putem spune și celor, cari nu le scie.

Unde vom ajunge cu asemenea conducere, nu scie. Înă odată spun: Preoțimea, în care toți bat, nu-i vinovată în măsura, în care este acusată.

Un preot român unit.

In afacerea Collaro. Se anunță, că d-na Magdo, tutricea legală a minorului G. Collaro și d-l N. Moroianu esecutorul testamentar au adresat tribunalului o cerere, prin care, în virtutea deciziunii Curții de apel, care e definitivă și esecutoriă, tribunalul să delege un judecător cu însărcinarea de-a proceda la depărtarea sigilurilor puse de consulatul grec pe averea mișcătoare a réposatului Collaro și de-a pune pe esecutorul testamentar în posesiunea lăsmământului Collaro.

Mișcarea de „Los von Rom“ continuă în Austria. Organul lui Wolf „Ostdeutsche Rundschau“ spune, că în 19 Maiu s'a serbat în biserica evangelică provisorică din Turn trecerea altor 66 persoane de acolo și din împrejurime la biserica pro-

testantă. Numărul trecerilor anunțate se urcă acum la 1054. In Friedland (Boemia) primarul de acolo, deputatul Eigner, a publicat un apel în gazeta locală din incidentul trecerii sale, care se termină cu cuvintele: „Iubiți concetățeni! Să ne facem în tot-deauna datoria ca Germani și Dumneșu ne va ajuta mai departe!“ Mai multe pasaje din acest apel au fost confiscate de către procuratura austriacă.

Teresa de Mocsonyi născ. Horvath de Zalabér în numele său, precum și în numele copiilor: Catarina, Eugenia, Petru, Alexandru jun. și Ionel; al cumnatului său Alexandru de Mocsonyi și al soției lui Helena născ. Somogyi de Gyöngyös; al vărului Zeno Mocsonyi de Foen și al fiului Antoniu, și în numele tuturor rudeniilor dă de scire cu inima frântă de durere decedarea mult iubitului și neuitatului ei soț, resp. tată, frate, cumnat, văr și unchiu, a domnului

Eugeniu de Mocsonyi

care în 13/26 Maiu a. c. séra, după o scurtă suferință, în anul 56 al etăței sale și în anul al 19-lea al fericitei sale căsătorii și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământesci ale scumpului decedat vor fi sfințite în 16/29 Maiu în mausoleul familiei de Mocsonyi la Foen după ritul greco-oriental și tot acolo vor fi puse spre odihnă eternă.

Parastasul se va celebra în 24 Iunie (7 Iulie) la Foen, Căpâlnaș și Birchis.

Fie-i țărina ușură și memoria binecuvântată!

Adunarea generală

a Desp. I. (Brașov) al „Asociațiunei“.

Brașov, 27 Maiu.

Intr'una din salele gimnasiului român din loc s'a ținut ieri, Duminecă, după amiazi adunarea generală ordinară a Despărțământului I. (Brașov) al „Asociațiunei“.

După ora 3 p. m. d-l director al Despărțământului Andrei Bârseanu deschide ședința printr'un discours avântat. D-sa accentuă între altele faptul îmbucurător, că de vre-o 2—3 ani încôce unele din Despărțământele „Asociațiunei“ au început să lucreze și stăruescă într'o nouă direcțiune salutară, să se desvolte și reculégă din amorțela de mai înainte, să pătrundă cu activitatea lor în popor și să deștepte în acesta interes pentru cauza cea mare, ce trebuie să urmărească „Asociațiunea“, care e în același timp și cauza poporului însuși. Rolul Despărțământelor e mare și înemnat, ele sunt arterele menite a duce sucul de viață în corpul „Asociațiunei“. De adevărul acesta convingându-se cei puși în fruntea Despărțământului nostru brașovean, au căutat, pe cât li-a fost posibil, să și facă datoria. Ceea-ce s'a făcut însă până acum, a fost numai un început; de aici înainte are să se muncescă și stăruescă, pentru-ca să fiă atins scopul acestei instituțiuni: progresul în cultură a poporului, căci „până când poporul nu va fi în totă privința la culmea progresului, „Asociațiunea“ nu și va fi împlinit misiunea“. Mulțumesc celor de față, că au alergat la adunare și decărară ședința de deschisă.

Vorbirea d-lui Bârseanu fu primită cu vii „să trăescă“.

Conform programului adunării, a urmat citirea Raportului comitetului — despre activitatea sa în decursul anului espiarat — prin d-l secretar Nicolae Bogdan. Din acest raport relectat în termeni clari mi-am putut nota următoarele:

In partea primă se accentuă, că în virtutea principiului luat de basă la sta-

bilirea programului de acțiune (Maiu 1898), comitetul a căutat mijlocele posibile prin cari „Asociațiunea“ să străbată mai cu efect în păturile poporului. Acesta se pôte face numai prin contactul și strinsa legătură dintre comune și centre și prin esecutarea unui control consciențios. Constată cu mulțumire, că reorganizarea Despărțământului Brașov a succés, dovadă că pe când în 1898 el avea numai 47 membrii, azi numără în sinul său cu totul 152 membrii. Are Despărțământul 17 agenturi, cari funcționează, și 12 biblioteci populare ambulante, cari circula cele 17 agenturi.

In activitatea sa comitetul a avut fericirea de a fi sprijinit de publicul nostru atât din centru, cât și de pe teritoriul Despărțământului; toate clasele sociale, săteni și crășeni, bărbați și femei și-au dat obolul lor pentru a se înființa bibliotecă și au sprijinit ori-ce întreprindere menită a înainta progresul poporului nostru.

Cu adencă durere se constată în raport, că în decursul anului Despărțământul a pierdut pe unul din cei mai devotați și mai valoroși membrii ai săi, pe bibliotecarul comitetului, regretatul Gregoriu Maior. A mai pierdut de asemenea pe G. Nică Popa din Satulung. Adunarea fu rugată să și exprime prin sculare durerea sa față de pierderea acestor membrii.

Raportul dă sémă apoi despre starea bibliotecelor populare, numărul cărora este azi de 12. Schimbarea bibliotecilor nu s'a putut face în toamnă, din cauza morții regretatului bibliotecar Gr. Maior. Comitetul s'a adresat către d-l profesor G. Vătășan să ia densus sarcina de bibliotecar — D-l Vătășan a și primit.

Inainte de a încheia partea această privitoare la bibliotecă, raportul spune, că deore-ce ideea înființării bibliotecelor ambulante este a regretatului Gregoriu Maior, și fiind-că zelul cu care a lucrat el la realizarea acestei idei și însuflirea lui pentru acest lucru era cât se pôte de mare, — comitetul crede a-și împlini o sfântă datorie de recunoscință față de memoria acestui bărbat, decât biblioteca următoare o va dedica amintirii lui și o va numi „Biblioteca Gregoriu Maior“. Propunerea această în adevăr nimerită s'a apreciat de adunare și la rândul său s'a și primit.

Intre darurile pe sémă bibliotecelor raportul înșiră cu recunoscință frumoasă donațiune de cor. 218.08, ce a făcut'o societatea de dileanți români din loc din incidentul reprezentațiunii teatrale din 17 Maiu în favorul bibliotecelor populare de pe teritoriul despărțământelor Brașov și Trei-caune.

In decursul anului comitetul a ținut 9 ședințe, în care s'au discutat cestiuni privitoare la înaintarea culturală și economică a poporului. Intre discuțiunile acestea mai importantă a fost aceea asupra înființării unei Reuniuni agricole pe teritoriul Despărțământului, cestiune cu a cărei desbatere comitetul a fost însărcinat de adunarea generală d'n Herman. Comitetul a însărcinat pe membrul său d-l C. Aisér să și facă un raport special asupra acestei cestiuni, care să fiă pus în desbatere la adunarea generală. D-l Aisér a și corespuns însărcinării, ce i-s'a dat, prezentând comitetului un operat voluminos, care tracteză lucrul din toate punctele de vedere și care cetit fiind în adunare, această i-a răsplatit munca cu vii aprobări.

Raportul încheie educând mulțumite adunării generale pentru încrederea pusă în comitet și cere să i-se primescă propunerile.—Adunarea, la rândul său, aduce mulțumite comitetului pentru activitatea desfășurată și reoglindată în raport.

S'a dat apoi citirea raportului despre starea casei prin d-l cassar Cornel Aisér. Mișcarea casei a fost cor. 677.48 la intrări și cor. 274.08 la esiri, rămânând un sald de cor. 403.45.

Pentru censurarea scootelilor prezentate s'a ales o comisiune în persoanele domnilor N. Petra-Petrescu, I. C. Panțu și Virgil Pop.

Suspendându-se ședința pe câte va minute, comisiunea alésă censurează scootelile și se fac și înscrierile de membrii

noi și plătirea de taxe. După redeschidere, comisiunea amintită a raportat prin d-l I. C. Panțu. Raportul cassarului s'a luat la cunoscință, de asemenea și raportul comitetului și propunerile. Fără nici o modificare s'a primit și proiectul de budget pe anul viitor.

După-oe d-l protopop B. Băulescu, propune să se aducă mulțumită comitetului pentru zelul și stăruința sa, er' adunarea primesce, d-l președinte Bârseanu mulțumesc pentru încrederea pusă în comitet și rógă adunarea, să procedă la alegerea unui nou comitet. — D-l V. Onișu prin căldăroșe cuvinte propune, ca comitetul să fiă reales cu aclamațiune și unanimitate.

— Adunarea primesce propunerea cu vii aprobări și raelege prin aclamare comitetul, care se întregesc prin alegerea d-lui G. Vătășan ca bibliotecar și a d-lui Romul Verzea ca membru.

Cestiunea reprezentării despărțământului la viitoare alegere generală a „Asociațiunei“ s'a lăsat la buna chibzuință a comitetului.

E-hauriat fiind cu acesta programul adunării în ce privesc partea referitoare strict la „Asociațiunea“, s'a deschis discuțiunea asupra propunerii de a se înființa o Reuniune agricolă pe teritoriul Despărțământului. Afară de raportul d-lui Aisér despre care am amintit mai sus, d-l Nic. Bogdan a dat și d-sa nisce lămuriri interesante asupra modului cum s'a procedat la Sibiu cu înființarea reuniunii agricole de acolo, er' d-l protopop Bartolomei Băulescu a cetit, t t la acest obiect important, o disertațiune instructivă și plină de învățăminte. Discuțiunea a fost serioasă, animată și interesantă. Voi reveni asupra ei într'un număr viitor.

Ședința a durat până la orele 6.

— h —

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Maiu.

3/16 Maiu în Săliște. In frunțașă comună Săliște s'a serbat, ca de obicei, ziua istorică de 3/16 Maiu. Mai mulți frunțași și tineri însuflăți s'au dus cu musica la „Rondoul dela Foltea“, ca să serbeze aniversarea zilei. Întorcându-se séra spre casă, au voit să continue serbarea în comună la pavilionul de joc și la hotel. Aici însă gendarmii li au împiedecat petrecerea, purtându-se foarte brusc. Purtarea brutală a gendarmeriei va forma obiect de interpelețiune în congregațiunea comitatului Sibiu, ce se va ținé la 5 Iunie n.

Serbarea școlară dela 10 Maiu. Despre această serbare ținută la Ateneu „Monit. Ofic.“ raportéză: La orele 3 d. a. M. S. Regele și A. S. R. Prinoipele moștenitor, împreună cu Prinoipele Carol au mers la Ateneu, unde Majestatea Sa a presidat serbarea anuală școlară, care se dă în acea solemnă și pentru amintirea întemeierii Regatului și a faptelor gloriose ale esțenilor țerei... Sala cea mare a Ateneului, era plină de elevi și eleve cu institutorii și institutoarele lor și de un număr public. Atât la venirea cât și la plecarea M. S. Regelui și A. S. R. Prinoipei, mărețul cor școlar, alcătuit de peste 300 persoane, elevi și eleve dela diferite școli secundare din Capitală și orchestra elevilor conservatorului, condus de d-l măestru-profesor Tache Popescu, a intonat imnul regal, ascultat în picioare de întreaga asistență. D. C. Baau, profesor de istorie la liceul Matei Basarab, cu o privire retrospectivă, a ținut o admirabilă conferință asupra acestei memorabile zile. Serbarea s'a început și terminat cu esecutarea de către cor a mai multor imnuri și cântece patriotice.

Desvélirea portretului metropolitului Șaguna. Duminecă a fost desvélit în seminarul „Andreian“ din Sibiu un portret al neuitatului metropolit Andrei baron de Șaguna lucrat de pictorul Nicolae Iliuța din Bucuresci, origiear din Vinerea. La festivitate au participat I. P. S. Sa metro-

politul I. Mețianu, asesorii consistoriali, corpul profesoral, elevii dela Seminar și oșpeți. Directorul seminarial a ținut un discurs arătând meritele metropolitului Șaguna câștigat prin întemeierea institutului teologic-pedagogic și dize, că un modest semn de recunoștință și venerațiune față de memoria binefăcătorului bisericii este și portretul a cărui desvélire se face. Festivitatea s'a terminat cu „Cântul de jertfă” cântat de corul seminarului.

Bătăie cu flori. Bătăia cu flori anunțată pe ziua de Duminecă la șoseaua din Bucuresci, era să se amâne. Imediat după prânț o ploie răutăcioasă amenința să stinghirescă plăcerea highe-lifului bucurescean. Pe la 4 însă ploia încetase cu totul și șoseaua începuse să se populaze. Au luat parte — spune „Cr.” — la bătăia peste 400 trăsuri și vre-o deșe brecuri militare. Un mare număr de pietoni și călăreți. Bătăia a fost foarte animată și a durat până la 8 césuri séra. La această serbare au asistat MM. LL. Regele și Regina. Prințul și princesa au vizitat șoseaua într'o trăsura cu patru cai înaintași a la *Daumont* precețată de-un călăreț *piquer*. Trăsura și hamurile garnisite cu flori albastre.

Regina Italiei fiind în așteptare de-a nasce, se fac mari pregătiri pentru întâmpinarea marelui eveniment. Populațiunea se întrece în a trimite cadouri pentru acela ce se va nasce. Dacă casa regală ar fi admis numai leagănele ce i-s'au trimis, ar fi putut face un mare magazin de leagăne. Regele însă a mulțumit pentru bună voința populațiunii și a rugat prin președintele consiliului, că mai bine să se distribue banii séracilor.

Expozițiă economică în Timișóra. Alaltăeri s'a deschis în Timișóra o expozițiă economică aranjată de „Reuniunea economică agricolă din părțile sadice”. Expozițiă fu deschisă de ministru de agricultură *Daranyi*, în prezența unui număr public. Expozițiă se compune din 5 grupuri principale: vite, viouri și pome, industriă de casă și de felurite mașini economice.

Impératul Wilhelm și lordul Roberts. Din Berlin se anunță, că după „*Reichsanzeiger*” impératul Wilhelm a distins pe lordul *Roberts*, fost comandant suprem al trupelor engleze din Africa sudică, cu ordinul „*Vulturului negru*”.

Cum se sporesc Jidanii. În orașul Iași mișcarea populației dela 1 până la 30 Aprilie a fost următoarea: născuți 215 din cari 100 Români; 5 alți creștini și 110 evrei. În acest timp au murit 185 persoane din cari 123 Români; 13 alți creștini și 49 evrei. Deci Românii au scăzut cu 13 suflete, ér Evreii au sporit cu 61 de suflete.

Emigrări de Evrei. Duminecă dimineață, cu trenul de Preleal, an plecat din Bucuresci spre Australia 25 de familii evreesi. Alianța israelită ajutând aceste familii, le impune să n'aibă în momentul plecării mai mult de doi copii. Altă condițiune e, ca fii-care din familii să aibă cel puțin 40 lei pentru pașaport. O altă grupă de 25 tineri evrei a plecat tot atunci spre America. Alianța le plătesce drumul; în noul continent le va procura pământ și unelte. Pentru drum li-s'au dat haine și toate celelalte necesare.

Tren deraiat din cauza locnștelor. Se anunță din Linares, în Spania, că un tren de marfă venind dela mine a dat la stațiunea Salidos peste un grăznio roid de locuste, care acopereau șinele. Deși s'au pus imediat opritoarele, trenul a alunecat mai departe peste corpurile unsuróse ale locnștelor și în cele din urmă a deraiat, rostogolindu-se într'o adâncime de 10 metri. Impiegații s'au fost salvat mai înainte, sâriind jos din tren și alegându-se numai cu le-ionii mai ușore.

Ajutóre pentru Evreii din România. Cetim în „*Evenimentul*” din Iași: În vederea sezonului de vară, în care sarcinile pentru existență devin mai ușore și mai mulți meșteșugari găsesc de lucru, d. Astrec s'a hotărât a scăde subvențiile pentru

ospătăriile populare; de altmintreli pretutindeni ospătăriile sunt acum mai puțin vizitate. Intre nouele subscripții vérsate alianței din Paris pentru evreii-români figuréză Breslau cu 1417 lei, Frankfurt a/M cu 16.009 lei, Hamburg cu 4.927, Nürnberg cu 15.000, Paris cu 4.900, Posen cu 7227.

Petrecere. Cu ocaziunea adunării despărțământului Bistrița al „Asociațiunii” se va aranja în „Hotelul comunal” din Borgo-prund la 3 Iunie n. 1901 (a doua zi de Rosalii) o petrecere cu joc. Intrarea: de persoană singuratică 2 coróue, în familiă 1 cor. 60 bani.

Note și discusiuni.

Érăși „insurare”.

(Răspuns d-lui S. Pușcariu.)

(Continuare.)

VI.

Acestea sunt cestiunile de detaiu, cari am aflat cu cale a-le desvolta mai pe larg, parte pentru de a nu lăsa în nedumerire pe d-l Pușcariu, parte pentru-că unele din ele sunt de natură de a clarifica unele puncte de importanță, referitoare la interpretarea dată din parte-mi verbului *insurare*. Dér nici așa n'am putut exhausta tot materialul disponibil, și nici a mé estinde asupra tuturor măruișurilor atinse de d-l Pușcariu. Motivul e evident. Ași fi alterat cu desvélire proporțiunea de dimensiune a răspunsului meu, dând pré mare estensiune unor cestiuni de detaiu, cari nici nu ating meritul cestiunii.

Mai departe e știut de toți aceia, cari s'au încercat la noi să rezolve fiă și o etimologiă din cele mai simple, că abateră dela obiectul propriu și estinderea asupra altor cestiuni laterale e indispensabilă. Studiul istoriei limbei românesce la noi e abia la început. Vor trece încă decenii într-gi, până ce se vor clarifica prin monografi speciale cel puțin punctele esențiale și mai generale din gramatica istorică a limbei române; atunci va fi cu mult mai înlesn t și studiul etimologic al lexicografiei române.

Ași însé procedura e cu mult mai complicată: cine se încercă în ziua de ași la noi să rezolve un cas etimologic, care între împrejurări normale științifice e de sine stătător și strict limitat,—după stadiul înapoiat de ași al cercetărilor limbice trebuie să se estindă mai întâi asupra unei serii întregi de cestiuni laterale, cari se pótă clarifica în toate detaiurile etimologia intenționată. Acesta e greutate inevitabilă, ce o intimpină toți și care trebuie să i-o recunoască și d-lui Pușcariu.

Revenind la obiectul propiu și disc al controversei, ca rezultat al not-ți mele anterioare, ca și al discuțiunii prezente trebuie să constat din nou, că interpretarea verbului *insurare*, ca compozițiune din *in+sură*, este ireproșabilă atât din punct de vedere al ițeleșului, cât și al formei.

a) *Cu sens*, precum am arătat în cele premergătoare, compozițiunea „insurare” voește să indice intimitatea vieții conjugale: cel-ce se însoră, séviréșce un sot, prin care stabilesc un raport frășeș, de frate și soră între sine și tovarășa sa de viață.

Asupra unui moment trebuie să ne mai dumerim în punctul acesta. Am și în nota mea de mai înainte, că „a se insura”, în dialectul istriian și aromân nu e limitat numai la bărbat, nu se dice numai cu aplicațiune la bărbat, ca în limbajul nostru de ași, ci se aplică promiscue la bărbat, ca și la femeie. La această d-l Pușcariu declară cu un fel de surprindere, că „primăoră în viață aude, că și fetele se însoră (nu numai bărbatii)”.
D-l P. prin această nu face alt-ceva, decât că desavnéză, probabil fără voiă, tocmai pe d-l Weigand, respective autenticitatea materialului limbistic colectat în scrierile aceluia, autenticitate, față de care are de-altmintrelea atăta evlavie, încât să se admită dimpreună cu d-l Weigand chiar absurditatea, că poporul nostru a ajuns până la un astfel de grad de civilizațiune, încât a început să întrebuițeze deja și *peruca*, și că cuvântul însuși l'a introdus și între expresiunile graiului poetic, căci d-l Weigand scie cita chiar o poeziă populară, în care obvine *peruca*.¹⁾

D-l Weigand accentuéză anume (Die Aromunen II, 188), că a trebuit să constate în dialectul istro-român și aromân ce ceva specific, în opozițiune cu al nostru, aplicarea și la femeie a verbului *insurare*. Póte, că exemplele citate de d-l Weigand

și reproduse și de mine, nu sunt destul de clare; de aici însă nu urméză, ca faptul limvistic să nu existe sau să nu fi exact.

Am considerat de exacte cele relevate în cartea profesorului Weigand, mai ales pentru-că fenomenul se pótă constata dialectal până în ziua de ași și în graiul nostru [S. Fl. Marian. Nunta la Români, pag. 6, nota 1]. Din vechia limbă românescă am citat din colecțiunea de documente a d-lui prof. N. Iorga, un fragment dintr'un act de mărturie cu data de 1593, în care „insurare” încă se aplică cu referință la o femeie. Acesta o dovedește atât înțeleșul, cât și construcțiunea. Reproduc încă odată fragmentul din cestiune.

...Ce să atinge de rândul acei mueri a lui ce s'au insurat la eșitul dumisale lui vodă, nu cu de-a sila și prespre voia lui iaste-i logodită, ce după poftă și cearea lui i-au fostu logodită și dată.

D-l P. observă la locul acesta, că interpretarea mea e necorectă, deore-ce frasa „s'au insurat” nu se referă la muere, ci la bărbatul ei; și că prin urmare „ce s'au insurat” se dice în loc de „cu care s'au insurat”, întocmai precum se dice d. e. în versurile:

Ș'ele bune, ș'ele rele,
Care mé iubeam cu ele.

Asupra sensului, care e destul de evident, e de prisos a mai insista. Construcțiunea se vede, că l'a sedus pe d-l P. la contestarea interpretării mele. Aici însă i-a scăpat din vedere d-lui P. un moment esențial. E adevérat, că în graiul popular, în fruntea unei propozițiunii secundare prepozițiunea *cu* urmată de pronumele relativ *care* nu arare-or se omite, însă în astfel de casuri totdeauna se pune mai în urmă dimpreună cu reluarea pronumelui relativ în formă demonstrativă. Exemplul citat de d-sa:

Care mé iubeam cu ele,

e destul de clar. Așa se dice d. e. și în graiul de tóte țilele: „omul, care m'am întâlnit cu *el*, s'eu care am vorbit cu *el* etc.” în loc de „cu care m'am întâlnit s'eu am vorbit”, preste tot așadéră cu postpunerea inevitabilă a prepozițiunii „cu”.

Vede d-l P. în documentul citat de mine o construcțiune de felul acesta, care l'a și îndreptăți a sustine, că „ce s'au insurat” stă în loc de „cu care s'au insurat”? În cazul acesta eu cel puțin așa fi așteptat necondiționat construcțiunea „care s'au insurat cu ea”, și nici decum „ce s'au insurat”. Numai așa se pótă dice românesce. Bine să se înșune și pronumele *ce*, care n'ar prea puté stă în loc de *care*!

Limbajul, în care e scris documentul din 1593, e clar și per eminentiam românesce, despre ceea ce se pótă convinge și d-l Pușcariu cetind întregul document în reproducerea completă din colecțiunea d-lui N. Iorga.

b) Compozițiunea *insurare* din *in+sură* e ireproșabilă și din punct de vedere formal. D-l P. s'ar fi așteptat la „insurare” (conj. IV) și nu la „insurare” (conj. I), întocmai ca și „înpreținire” etc. (din *in+prețin*). În cele premergătoare cu ocaziunea analizei compozițiunii „invecinare” (*in+vecie*) cred, că am documentat îndeajuns, că *insurare* din *in+sură*, ca o *străbeche* compozițiune românescă, cunoscută de tóte 4 dialectele principale ale limbei române, ca formațiune, a trebuit trecută la conj. I. și nici decum la conj. IV. Acest punct deci îl consider de clarificat.

Mé voi estinde din nou în detaiu numai asupra etimologiei formei participiale *surat*, „cel mai slab argument” al meu după părerea nedemonstrată a d-lui Pușcariu.

(Va urma.)

N. Sulică.

1) E vorba de-o fatală confuziune a d-lui Weigand, dată în vileag în al VI anuar al seminarului român din Lipsca (pag. 69 și 70), confuziune, care a sedus și pe d-l Pușcariu a crede, că „*peruca*” intrată ar fi străbătut deja la poporul nostru, încât țeranii și-o tao, ca și pèrul. Într'un specimen de poeziă populară (?) colectată de d-l Weigand, cetim și versul cu pricina:

Și pèruca-i au tăiat

la ceea ce d-l Pușcariu, necontestând nici un moment corectitatea versului, atât se întrăbă numai cu un fel de indoală, că ore „*peruca*” să fiă popular, adevă să se fi generalizat definitiv în graiul poporului? (Conv. liter. 1900 pg. 359).

Erórea d-lui Weigand, ca și a d-lui Pușcariu, e evidentă. D-l W. a înțeleș rău versul cu pricina, care trebuie astfel desfăcut:

Și pèru că i-au tăiat.

E vorba de pèr aici, nu de *peruca*. Conjucțiunea „că”, care a zăfăcit urechea d-lui W., e obișnuită conjucțiune de narațiune, [că prescurtat din *ci-că*, contras din *gice-că=dice-că*], atât de désă în graiul și în poeziă noastră populară.

SCIRI ULTIME.

Londra, 27 Maiu. Ministrul coloniilor *Chamberlain* a dat erfi un dejun în onórea lui *Milner*. Ministru a mulțumit lui *Milner* pentru activitatea ce a desfășurat-o până acum și a dis, că problemele, pe cari *Milner* trebuie să le rezolve după reintórcerea sa în Capland, sunt mult mai importante decât cele de până acum. *Milner* va face o nouă ordine, care va fi urmată de împăcarea celor două rase. — *Milner* răspundénd dize, că speră să vină timpul când în Africa sudică se va puté face o politică mai domolă mai conciliantă.

Midleburg, 27 Maiu. Șese sute de Buri concentrați la *Zuurbergen* au înaintat spre sud sub comanda lui *Kruitlinger*. Din partea Englesilor îi urmărește colonelul *Govringe*.

VARIETATE.

Un obicei de nuntă la țigani. Un reporter al „*Evenimentului*” din Iași descrie cum s'a petrecut aievea în satul *Costesci* de lângă *Botoșani* o nuntă țigănesă:

În dealul *Costeștului* acostase o șatră în număr de 400 țigan și spre marea desolare a țeranilor din satele mărginașe, caravana pșrea dispusă a sta vreme îndelungată în acel loc. Hotărise chiar bulibașa, ca nunta ficiorului său să se facă acolo, și într'adever cu opt zile înainte de Sf. Maria mică, se observa o mișcare extraordinară printre gălăgioșii nomași.

Dina o petrecură în cântece, chioțe și răsnete de scripocă. Nunta adevérată urma să se facă însă la răsăritul lunei.

În jurul unii foc mare și care părea, că atinge cu limbile de flacări ramurile copacilor din apropiere, era aședată cohorta în neorinduă cea mai mare.

Ole nenumărate pline de un vin spumos, erau des apropiate de gurile însetate, ér obrăjii băhici păreau împurpurați de vin și de flacări. Ici un țigan pântecos cu țigara jovială sârta cu sgomot o tinără țigănesă, guralivă, dér frumusecă. Dincolo unul tinér îmbrăcat într'o haină soldășeșă profera injurii și desfăcea număróse bandagii dela pretinsa rană la genunchi. Mai încolo copii sgomotoși și eglobii se răstogoliau în chioțe șu priveau cu nesăși la mâncările, care fumegau în ceaune.

Curénd însă rîsul încetéză și în haine de sêrbătoare apare un bătrân, cu pèrul nins par'că de alb ce era. Rîsul și sgomotul încetéză și un cântec urméză curénd, în unison prelung, note sfîșietor de duióse, ce par'că nu mai lauu sfêșit.

După bătrân urméză tinerii miri, părinții și întréga cohortă.

Convoiu se opreșe apoi în dreptul colibei buli-bașei, unde era aședat un jilt Bătrânul se aședă și în limba-i țigănesă — pe care mai apoi mi-a tradus-o un țigan — strigă cu o voce sonoră:

— Ascultă, fiu fruntaș al fruntașului nostru întru mulți ani, urmași ai poporului *Thunilor*, *Egiptului*, ascultă prin mine glasul celui prea sfânt și spune decă vrei să ți legi viața cu aléa ta și a părinților tîi, spune, decă vrei să trăești cu ea în obiceiul și legea poporului, din care faci parte?

— Da, răspunde întonat mirele.

— Atunci sparge această și bătrânul îi întine o ólă de lut, spoită argintiu la suprafață, și prezentând o mulțime de gravuri.

Tinérul o isbesce la pământ, și óla se sfărîmă în patru bucăți.

Intre țigan mare emoțiune, numai în patru s'a spart óla.

Fără a trada cea mai mică emoțiune séu umire, bătrânul pronunță cu o voce prelungă.

— Cel de sus să binecuvinteze. Sunteți căsătorii pentru patru ani.

Viața și operele lui Andrei Muresianu. studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribu la formarea unui fond pentru Internatul preparandilor din Blăși.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge, pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Cea mai bună și mai instructivă carte pentru bibliotecile școlilor populare și cele ambulante, precum și pentru ori-care privat, mai ales însă pentru agricultorii noștri de totă țema, carte, care formează călăuza și povătuitorul desinteresat al preotului și învățătorului român dela sate în toate cestiunile economice și sociale și care a fost recomandată de Venerabilele Consistore metropolitane gr. cat. din Blăși și gr. or. din Sibiu pentru a fi procurată pentru bibliotecile școlare, este cartea intitulată:

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultură generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăănărie și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebește esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura omână prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului. Prețul francoat 40 cr.

Noțiuni de Economia Vitelor, prețioasă scriere economică a d-lui I. St. Furtuna, edițiunea a treia cu 137 ilustrațiuni și 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privește bună gospodăria, începând dela boi, oi, capre, porci, măgari, și așa pe rând până la cel din urmă pui de găină, găscă, curcă, rața ba merge chiar până la ouă arătând și acestea cum se păstrează, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoștință de cauză și foarte bogat în cuprins a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România și e aprobat de ministerul român al cultelor și instrucțiunii publice pentru școlile și pentru bibliotecile populare. Cu 2 cor. (plus 10 bani porto.)

Insoșirile de credit împreunate cu insoșiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoșiri, de F. W. Raiffeinssen. **Edițiunea a V-a** Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din pome, de Gr. Halip, prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 b.)

Scrieri literare pentru popor.

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporelor** și aplicațiunea lor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profesor în București. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Țganii, schiță istorică, de I. P. Reteganu. Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

Pilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor Lewis Wallace. Tomul I costă cor. 1.50 Tom. II cor. 1.40 (+ 30 b. porto de fiă care.

Istoria lumii, talmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Welter. Partea I și II, fiă-care parte cu câte 1 cor. (cu porto 1 cor. 10 b.)

„**Carte de cântece** pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de Ioan Dariu“. A apărut numai acum și conține: hore, marșuri școlastice și eroice, elegii, imnuri, cântece religioase și alte multe soiuri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri. Costă 50 b. (plus 9 b. p.)

Taina norocului senu Povestea satului Nemerniceni de Tache Brânduș. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade populare de A. Corcea, cor. 1.60 (+10 b. p.)

Banca de școlă de I. Dariu, 30 b. (plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educațiunii de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blăși. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Cartea Sătenui, romanele de Em. Pîrăeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„**In veltore**“ romanele și impresii de Vlăduță, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„**Amicul tinerimei**“, Anul I. fôie de cunoștințe folositoare de prof. I. Moisil, legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

Descrierea corpului omenesc și regule igienice pentru școlile primare de prof. I. Moisil 5 b. (por. 5 b.)

Higiena de prof. Moisil, cor. 2 (por. 10 b.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de veșuire a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre o 25 figuri în text. Se viade acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

Umbre și lumini poesii de Em. Părcăanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

Cugete și considerațiuni din esperiența vieții lui Argirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel senu Pribeagul îndrăgostit. Tradusă de Dr. T. Prețul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocașuni, de Tit. V. Gheaja, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de I. Pop Reteganu. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Risete și zimbete, de T. V. Gheaja, cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. P. Reteganu. Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Noști de érnă romanele pentru popor, de George Simu. Conține romanele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. cu posta 65 cr.)

Pilde și sfaturi pentru popor. de d-l Ioan Pop Reteganu, Cartea conține vre-o 24 descrieri, cari cuprind diferite învățături pentru trebuințele țeranilor noștri. 50 b. (+ 10 b. porto.)

Opșaguri, cât cioplite cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganu. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Felicități în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbiri la diferite ocașuni școlastice, de G. Simu. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Stabilimentul de Hydroterapie

în Baile de abur

(Strada Prundului 4, senu Strada Bailor 1),

ale Eforiei școlilor române gr. or. din Brașov se deschide
Miercuri în 2 (15) Maiu a. c.

Informațiuni mai detaliate se pot lua dela administrațiunea băilor, senu dela medicul Dirigent Dr. Băulescu, care dă consultațiuni în stabiliment în fie-care și dela 7—9 ore a. m. și dela 4—5 ore p. m.

6—6 (141)

DESCHIDERE de MAGAZIN.

Ne permitem a atrage atențiunea on. public din Brașov și dinprejurime asupra magazinului ce l'am deschis în Strada Vămii nr. 7, cu albituri, mărunțișuri, împletituri sub firma:

BRÜDER RIEMER.

Un deposit bine asortat cu toate articolele din această branșă, precum albituri pentru bărbați, dame și copii, manjete, gulere, cămăși, cravate, legături de cel mai nou fason, Căptușeli, Chiffon, coperte, mătase de cusut și împletit, bumbacuri de împletit, etc. etc. ne pune în plăcută poziție de a corespunde la orî și ce cerință.

Prețuri ieftine. { Mărfuri solide din fabricii renumite } Serviciu prompt.

De o cercetare numărösă se rogă

Proprietarii Magazinului.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în tola mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE IMMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumerățiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reiau ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați senu binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea senu li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou senu binevoiască a scrie adresa lămurit și senu arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“